

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1920.

Första kammaren.

Nr 53.

Tisdagen den 25 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr vice talmannen.

Justerades protokollet för den 18 innevarande månad.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 49, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av §§ 87 och 88 regeringsformen;

nr 50, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av § 31 regeringsformen; och

nr 51, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av §§ 21 och 22 riksdagsordningen;

statsutskottets utlåtanden:

nr 150, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående höjande av andra huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar;

nr 151, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående partiell löneförbättring för häradshövdingarna m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 161, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för uppförande av posthus och telegrafstationsbyggnad i Fin-spång jämte en i ämnet väckt motion;

nr 162, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utvidgning av tjänstemannasamhället vid Mörby;

nr 163, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån åt Svenska lufttrafikaktiebolaget för anordnande av en luftskeppstation i Stockholm; och

nr 164, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kapitalökning för lånefonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri m. m.;

bankoutskottets memorial och utlåtanden:

nr 67, med förslag till ändrad lydelse av § 10 i instruktionen för riksdagens revisorer av stats-, banko- och riksgäldsverken;

Första kammarens protokoll 1920. Nr 53.

nr 68, i anledning av väckt motion om ersättning för resekostnad och dagtraktamente till kyrkomötets självskrivna ledamöter;

nr 69, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning om ersättning till ministerresidenten C. J. Sandgren för fullgörande av sekreterareuppdrag; och

nr 70, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning angående provisorisk åtgärd beträffande ordnandet av riksdagens inre administrativa och ekonomiska angelägenheter;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 19, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av samarbete emellan Sverige och Finland i fråga om rättegångsordningen m. m.;

nr 20, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av samarbete mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge på strafflagstiftningens område; samt

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag innefattande särskilda bestämmelser med avseende å upphävande av lagstiftningen om inskränkning för viss tid i rätten att överlåta fast egendom; ävensom

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 82, i anledning av vissa utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar jämte två i ämnet väckta motioner;

nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till lanthushållningsskolan vid Rimforsa;

nr 84, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till lanthushållningsskolan å Brogård.

nr 85, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag för anställande av torvbiträden;

nr 86, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ny stat för statens skogs-försöksanstalt jämte tre i ämnet väckta motioner;

nr 87, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ny stat för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet jämte en i ämnet väckt motion; samt

nr 88, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till lantmäteriväsendet m. m. jämte fem i ämnet väckta motioner.

Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag

dels till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 203, angående förslag till ordnande av bostadsfrågan för provinsialläkare å landsbygden;

nr 230, angående val av två fullmäktige i riksgäldskontoret ävensom av tre suppleanter för fullmäktige i nämnda verk; och
nr 233, angående val av tre fullmäktige i riksbanken och av tre suppleanter för riksdagens samtliga fullmäktige i nämnda verk;

dels till riksdagens förordnanden:

nr 231, för två fullmäktige i riksgäldskontoret;
nr 232, för tre suppleanter i riksgäldskontoret;
nr 234, för två fullmäktige i riksbanken;
nr 235, för en fullmäktig i riksbanken; samt
nr 236, för tre suppleanter för riksdagens fullmäktige i riksbanken;

dels ock till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 46, angående förslag till ändrad lydelse av §§ 6 och 7 successionsförordningen;
nr 47, angående förslag till ändrad lydelse av § 52 regeringsformen samt §§ 33, 34 och 38 riksdagsordningen;
nr 48, angående ändrad lydelse av § 12 riksdagsordningen;
nr 49, angående befrielse för riksbanken under viss tid från skyldighet att inlösa av banken utgivna sedlar med guld;
nr 50, angående vissa ändringar i lagen om enskilda vägar på landet;
nr 51, angående ändrad lydelse av 22 och 32 §§ i kungl. förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka;
nr 52, angående förordningar om ändrad lydelse av § 3 i förordningen om frihamn den 15 november 1907 samt om ändrad lydelse av § 4 i förordningen om frilager den 20 december 1912;
nr 53, angående lag om ändrad lydelse av 16 och 30 §§ i lagen den 12 maj 1897 för Sveriges riksbank;
nr 54, angående lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ i förordningen den 16 maj 1884 angående patent;
nr 55, angående ändring i § 13 av förordningen om allmänt kyrkomöte den 16 november 1863;
nr 56, angående upphörande av den successiva förnyelsen av stadsfullmäktige, kommunal- och municipalfullmäktige samt stadsfullmäktige i Stockholm;
nr 57, angående utsträckning i särskilda fall av den i § 13 mom. 5 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor föreskrivna tidsfristen av två år för utförelse eller uppläggning på restitutionsupplag av tullrestitutionsgodis;
nr 58, angående förordning om ändrad lydelse av § 13 mom. 1 i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor;
nr 59, angående lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 24 juli 1903 angående vård av enskildes skogar;
nr 60, angående ändring av § 1 i kungl. förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar;

nr 61, rörande lag angående tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914;

nr 62, angående ifrågasatt ändrad lydelse av §§ 72 och 75 riksdagsordningen;

nr 63, rörande vissa ifrågasatta ändringar i gällande bestämmelser angående val av lekmannaombud vid kyrkomöte; samt

nr 64, angående förslag till ändrad lydelse av §§ 60, 65 och 72 riksdagsordningen.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 152—160.

Föredrogs och lades till handlingarna sammansatta bevilnings- och första lagutskottets memorial nr 3, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande sammansatta bevilnings- och första lagutskottets utlåtande nr 2 i anledning av dels väckta motioner om åvägabringande av förslag till lagbestämmelser i syfte att bekämpa olaglig tillverkning och försäljning av rusdrycker, dels ock Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin.

Vid föredragning av sammansatta bevilnings- och första lagutskottets memorial nr 4, med hemställan om anvisande av ersättning åt utskottets sekreterare och vaktbetjäning, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bankoutskottets utlåtande nr 65.

Vid föredragning av jordbruksutskottets memorial nr 81, i anledning av kammarens skiljaktiga beslut i fråga om Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund, godkändes den i detta memorial föreslagna votringspropositionen.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3,18 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 26 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollen för den 19 och 20 innevarande månad.

Herr statsrådet *Sandler* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 435, med förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstnehavares rätt till pension.

Anmälades och bordlades

första lagutskottets utlåtande nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 4 och 6 §§ i lagen den 26 maj 1909 om tjänstgöringen i Kungl. Maj:ts lagråd m. m.; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 39, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förlängning av vissa arrendeavtal, dels ock i anledning därav väckt motion;

nr 40, i anledning av väckta motioner om upphävande av gällande legostadga för husbönder och tjänstehjon;

nr 41, i anledning av väckt motion angående försättande ur gällande kraft av förordningen den 22 december 1898 om upphävande av rekognitionshemmans oskiljaktighet från de bruk, varunder de lyda, m. m.; och

nr 42, i anledning av väckta motioner angående lagstiftning rörande koncession för förvärv av äganderätt och nyttjanderätt dels till större mossar m. m. dels ock till större kalkstensfyndigheter samt till större grus- och lertag.

Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 237, angående vidtagande av åtgärder i visst syfte i fråga om svenska Finnmarken; och

nr 238, angående beredande åt de i norra delarna av landet stationerade statsanställda av vissa särskilda avlöningsförmåner.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets utlåtanden nr 49—51, statsutskottets utlåtanden nr 150, 151 och 161—164, bankoutskottets memorial och utlåtanden nr 67—70, första lagutskottets utlåtanden nr 19, 20 och 39 samt jordbruksutskottets utlåtanden nr 82—85.

Föredrogos jordbruksutskottets memorial:

nr 86, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ny stat för statens skogsförsoксanstalt jämte tre i ämnet väckta motioner; och

nr 87, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ny stat för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet jämte en i ämnet väckt motion.

De i dessa memorial föreslagna voteringspropositionerna godkändes.

Vid föredragning av jordbruksutskottets memorial nr 88, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till lantmåteriväsendet m. m. jämte fem i ämnet väckta motioner, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Föredrogos ånyo andra sammansatta stats- och andra lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring jämte en i ämnet väckt motion;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för bestridande av på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring m. m.; samt

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtanden:

nr 152, i anledning av Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln av statsverkspropositionen och propositionen om tilläggsstat för år 1920 gjorda framställningar rörande anslag till statskontoret;

nr 153, i anledning av Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln av statsverkspropositionen och propositionen om tilläggsstat för år 1920 gjorda framställningar angående anslag till kammarrätten;

nr 154, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om beviljande av vissa anslag till fångvården och statens tvångsarbetsanstalter, m. m.;

nr 155, i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1920 under sjunde huvudtiteln gjorda framställning om anslag för inredande till tjänstelokaler av vinden i gamla riksdagshuset;

nr 156, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfälliga lönetillägg för viss personal vid tullverket för tiden 1 juli 1920—31 december 1921 jämte två i ämnet väckta motioner;

nr 157, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av kostnadsfri ledighet åt vissa extra ordinarie befattningshavare i tullverket jämte en i ämnet väckt motion;

nr 158, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bedrivande av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet; samt

nr 159, i anledning av väckta motioner angående statsunderstöd till de lokala hemslöjdsföreningarna.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo statsutskottets utlåtande nr 160, i anledning av väckta motioner om anslag till Svenska slöjdföreningen för fortsättning och utvidgning av föreningens verksamhet.

*Statsunderstöd
åt Svenska
slöjd-
föreningen.*

Uti två till statsutskottets förberedande behandling hänvisade likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren, nr 84, av herr *H. F. Lamm* m. fl. och den andra inom andra kammaren, nr 154, av herr *C. Hederstierna* hade hemställts, att riksdagen för år 1921 måtte bevilja ett anslag av 20,000 kronor åt Svenska slöjdföreningen för möjliggörande av en fortsättning och ytterligare utvidgning av dess verksamhet.

Utskottet hade i föreliggande utlåtande av angiven orsak hemställt, att herr *Lamm* m. fl. och herr *Hederstiernas* berörda motioner icke måtte vinna riksdagens bifall.

Vid utlåtandet fanns fogad en reservation av herrar *S. H. Kvarnzelius*, *H. F. Lamm*, *H. Bäckström*, *O. U. B. Olsson*, *F. L. Lindqvist* och *K. E. W. Söderhielm*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa om bifall till de i ämnet väckta motionerna.

Statsunderstöd
 åt Svenska
 slöjd-
 föreningen.
 (Forts.)

Herr vice talmannen: Herr talman, mina herrar! Statsutskottet har avstyrkt den motion, som blivit väckt av friherre Fleming, herr Oscar Olsson och undertecknad och i avseende å motiveringen till avslagsyrkandet hänvisas till den motivering, som förekommer rörande näst föregående ärende. Det har visserligen sagts, att detta skulle vara en mycket välvillig motivering, men alldeles fränsett att den förekommer i ett annat utlåtande än det, som avser vår motion, har, synes det mig, statsutskottet sammanblandat två ärenden, som icke direkt sammanhänger med varandra. Det föregående berör den s. k. hemslöjden och detta rör ett annat ämne, nämligen Svenska slöjdföreningens verksamhet. Visserligen förekommer ordet slöjd i bägge fallen — slöjd var ett uttryck som tidigare användes för en rätt omfattande verksamhet — men den verksamhet, som här avses och som bedrivits av den förening, till förmån för vilken vi motionerat, avser icke hemslöjd.

Svenska slöjdföreningen är en förening med mycket goda traditioner; den stiftades 1845 och dess mål var höjandet av hantverket och den mindre industrien. Den har verkat på åtskilliga sätt, först genom att med användande av sina fonder bevilja stipendier, även resestipendier åt både hantverkare och industrifolk, och den har även verkat genom att deltaga i en massa utställningar allt sedan 1845. Den har vidare genom sin verksamhet grundlagt nuvarande tekniska skolan i Stockholm. Den har på sin tid bildat »museum för konstindustri och slöjd», vars samlingar jämte Karl XV:s donation utgör grundstommen till nationalmusei konstslöjdivdelning. Vidare har den genom litterär verksamhet, genom utgivande av tidskrifter och avhandlingar i ämnen, berörande det mindre hantverket och industrien, sökt verka för sitt mål. Den har likaledes utgivit mönsterblad för hantverket och anställt tävlingar m. m., m. m., allt med, såsom det synes, rätt stor framgång. Ända till strax före sin omorganisation har föreningen uteslutande sysslat med konsthantverket. Men från 1915 har den omorganiserat sig, och dess syfte är nu att påverka storindustrien för vackrare utformning av billigare massartiklar. Den konstindustri, som hittills funnits, har icke kommit folket till godo. Hela det sociala reformarbetet kräver, att detta förhållande ändras, och föreningens hemslöjdsutställning 1917 var första försöket att visa, huru mycken skönhet och treynad kan åstadkommas genom enkla och billiga medel. På samma sätt har föreningen sedan dess fortsatt genom utgivande av mönsterblad, anordnande av föredrag vid industrimöten samt anordnande av en förmedlingsbyrå, som sätter fabrikanterna i förbindelse med konstnärer o. s. v. Även för hantverkets höjande har föreningen arbetat, i det att den på inbjudan av kommerskollegium anordnat föredrag etc. vid hantverksstämmorna. Verksamheten är således numera lagd på en helt annan basis än förut; man söker, så att säga, påverka den stora industriens massartiklar samt skapa billiga, trevliga och praktiska typer för dessa, och föreningens hela strävan går, så att säga, ut på konstens demokratisering.

Men hela detta arbete har varit mycket krävande. Föreningens tjänstemän, sekreterare och förmedlingsbyråföreståndare, ha hittills

varit anställda och avlönade med hänsyn till, att de därjämte kunde hava annan inkomstbringande syssla. Emellertid kan på detta sätt icke ett rationellt arbete bedrivas. Om resultatet av hela den ivriga propagandaverksamheten skall kunna omsättas i verkligheten, måste föreningen hava till sitt förfogande tjänstemän, som uteslutande ägna sig åt dess tjänst. För detta ändamål kräves emellertid bättre avlönningar än de hittillsvarande. Med föreningens medel är det ställt på det sättet, att de huvudsakligen bestå av fonder, som dock äro avsedda för vissa bestämda ändamål; och det kan var och en förstå att med nuvarande prislägen går det icke så lätt som förut att tillfredsställa dessa behov. För resten har föreningen ett mindre anslag av Kungl. Maj:t samt vidare sina medlemmars årsavgifter, som icke gå till något mera väsentligt belopp. Nu vore meningen att försöka gripa in, och man har ansett tiden vara lämplig därför, då genom statens åtgörande det skall produceras ett stort antal lägenheter, för att giva dessa en trevlig och människovärdig inredning, ty även det bör vara ett statligt intresse. Om man emellertid icke kan fortsätta såsom under de sista åren, vartill medel saknas, riskeras att hela det nu genom ivrigt arbete förberedda intresset för en sådan bättre utformning av industriens massprodukter slappnar av. Det har ansetts lämpligt att nu icke försumma det psykologiska ögonblicket för genomförande av en sådan reform som man strävar efter, och detta med hänsyn till de omständigheter, som jag nu nämnt. Jag tror emellertid, att föreningen skulle lyckas i sin strävan, i händelse detta understöd beviljades av riksdagen. Förhållandet är nämligen, att Svenska slöjdföreningen vänt sig till Kungl. Maj:t, men den inkom något för sent med sin ansökan för att Kungl. Maj:t skulle upptaga densamma i statsverkspropositionen. Det säges också att, såsom förhållandena nu ligga, då snickerifabrikerna icke äro så överhopade med arbete som under kriget, kunna de intresseras för införande av nya modeller, vilket förut icke varit möjligt. Emellertid måste då också agitation bedrivas bland folket, så att köpare skaffas för dessa nya och förbättrade modeller.

Statsunderstöd
 åt Svenska
 slöjdföreningen.
 (Forts.)

Så har vidare slöjdföreningen en annan uppgift, i det att den förvaltar den s. k. Martinska bildsamlingen, vilken innehåller avbildningar av föremål inom alla konsthantverkets områden, tiotusentals olika avbildningar. Ur studiesynpunkt är denna samling synnerligen värdefull, den är unik och har tilldragit sig allt större intresse. Denna samling skänktes till föreningen år 1915, och samtidigt lämnades medel för samlingens öppnhållande under fyra år. Samlingen står nu utan medel, under det att kostnaderna för densamma väsentligen ökats. Slöjdföreningen måste alltså stänga samlingen, ifall statsbidrag ej kan erhållas, och hela detta dyrbara och värdefulla material kommer då att ligga till ingen nytta.

Då Svenska slöjdföreningens uppgift, såsom jag fattat den, är av stort statligt intresse och föreningen, såvitt jag kunnat bilda mig en mening, befinner sig i sådan ekonomisk situation, att möjlighet icke finnes för densamma att upprätthålla sin verksamhet utan bidrag genom riksdagen, har jag tagit mig friheten att jämte mina

*Statsunderstöd
åt Svenska
slöjd-
föreningen.*
(Forts.)

medmotionärer väcka denna motion, att riksdagen skulle anslå ett be-
lopp av 20,000 kronor till Svenska slöjdföreningen för 1921. Med
anledning därav ber jag att få yrka avslag på utskottets hemställan
och bifall till den väckta motionen.

Herr Ekman, Carl Gustaf: Det är säkert skäligen betydelselöst att i dag, då kammaren, såvitt jag förstår, ännu befinner sig i pingststämning och den av de här talrikt saknade representanterna företrädade betänksamheten ännu befinner sig på landet försöka vinna gehör för utskottets synpunkt i denna fråga. Emellertid ber jag att med några ord få utveckla den.

Herr Lamm började med att säga, att måhända finge man tolka utskottets utlåtande såsom välvilligt, sedan det givit en hänvisning till vad som sagts i ett föregående betänkande, men detta rörde ansåg han, en annan sak. Nu är det emellertid på det sättet, att däri behandlas en med detta ärende på det sätt sammanfallande fråga, att det i båda fallen gäller statens ställning såsom understödande åt slöjdverksamheten. Det förhåller sig vidare så, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhållit om utredning, i vad mån slöjdverksamheten, sådan i olika riktningar den bedrives, borde av staten understödjas, det har ock, åtminstone beträffande viss del av denna verksamhet, verkställts en sådan utredning. Utskottet har då funnit det olämpligt att, såsom det nämnes i det föregående statsutskottsbetänkandet, nr 159, innan denna utredning av Kungl. Maj:t blivit prövad och sålunda ett allsidigt bedömande av frågan kunnat äga rum, bevilja en av de här anslagssökande föreningarna, representerande en sida av denna verksamhet, understöd, under det andra delar av samma verksamhet finge vänta på anslag, till dess utredningen av Kungl. Maj:t blivit prövad och av riksdagen sedermera i sin tid ytterligare granskad. Man ansåg, att samma skäl som förmådde utskottet att hemställa om avslag under föregående punkt — en hemställan som riksdagen bifallit — under framhållande likväl, att man funne ifrågavarande verksamhet vara av den betydelse, att den förtjänade understöd från statens sida, — säger jag — samma skäl föreläge i förevarande fall att icke i anledning av enskild motion bevilja anslag. Ty det vore dock en rätt egen- domlig anordning att för ett ändamål, ifråga om vilket föreligger viss av riksdagen begärd utredning, som dock ännu icke av Kungl. Maj:t eller riksdagen prövats, innan så skett på förhand bevilja anslag. Jag tror således, att utskottet haft goda skäl för sitt avslagsyrkande, och jag anhåller om bifall därtill.

Herr Olsson, Oscar: Herr talman! Såsom kammaren behagade observera är det endast på rent formella grunder statsutskottet yrkat avslag på den av herr Lamm m. fl. väckta motionen. Och ser man närmare på dessa formella grunder, så finner man, att så värst hållbara från rent formell synpunkt äro de icke heller. Herr Ekman påpekade, att dessa båda motioner han talade om, hemslöjdsföreningsmotionen och svenska slöjdföreningsmotionen röra samma ämne, och därför skulle den ena motionen behandlas såsom den andra. Jag

vill fästa uppmärksamheten på, att det är en högst avsevärd skillnad mellan dessa motioner. Den första motionen rör endast hemslöjd, men motionen angående anslag till Svenska slöjdföreningen rör industri, hantverk och hemslöjd. Hemslöjd ligger således endast till en liten del och till en allt mindre del i Svenska slöjdföreningens verksamhet. Vad utredningsfrågan beträffar, ligger saken följaktligen på det sättet, att hemslöjdsföreningsfrågan varit föremål för utredning, vilken nu är slutförd och har resulterat i ett utlåtande som, så vitt jag kan se, kommer att medföra, att riksdagen nästa år giver det anslag hemslöjdsföreningarna vilja hava, ett anslag som jag icke skulle hava det allra ringaste emot att bevilja redan i år. Jag kan emellertid icke förstå den logik, som säger att, eftersom Kungl. Maj:t icke blivit färdig med detta ärende, som i någon mån har beröringspunkter med det andra ärendet, skola vi vänta med det andra ärendet också, ty det medgives ju av den utskottets representant, som fört utskottets talan, att meningen är, att Svenska slöjdföreningen skall få anslag nästa år. Men det ligger fara i dröjsmålet, och det är naturligtvis därför, som reservanterna hava hållit på att i stället för att nöja sig med den mycket lovande, välvilligt avstyrkande motiveringen få frågan igenom i år.

Det är åtskilliga viktiga synpunkter, som göra, att reservanterna måste hålla på att riksdagen om möjligt redan i år beviljar anslaget. Denna fråga har ganska stor nationalekonomisk räckvidd, samtidigt som den är en allmän kulturfråga av mycket stor betydelse. Det vet ju varje näringsidkare, att de länder, där den internationella konkurrensen åstadkommer varor, som äro lockande för allmänheten, från en eller annan synpunkt värdefullare än andra artiklar, det är de länderna, vilka såsom konkurrenser behålla marknaden. Vi veta av gammalt, att modevaror från Paris, konsthantverk från Italien och möbler från Wien slagit ut konkurrenser på grund av den konstnärliga form, som dessa varor hava. Om vi gå till storindustrien, så klagades det före kriget, att de tyska tapeterna undanträngde de svenska. Vad berodde det på? Jo, helt enkelt därpå att de tyska tapeterna lika hållbara och lika billiga, voro vackrare. Varför voro de vackrare? Jo, just på den grund att tyskarna ha sina tyska »slöjdföreningar», som ligga bakom och hjälpa till, och det gör, att de tyska varorna bli smakligare i konkurrensen. Svenska slöjdföreningen är, såsom herr Lamm påpekade, icke en uppkonlingsförening. Svenska slöjdföreningen är en av de vackraste kulturinstitutioner vårt land har, en kulturinstitution med många årtiondens gott arbete bakom sig. Beträffande just hemslöjden vill jag fästa uppmärksamheten på att genom Svenska slöjdföreningen har föreningen Handarbetets vänner kommit till, och vidare tack vare Svenska slöjdföreningen blev år 1873 den svenska textilslöjden världsberömd på grund av föreningens insats vid världsutställningen i Wien.

Det anmärktes av herr Ekman, att det är oriktigt att på grund av enskild motion bevilja ett anslag som detta — om det också icke är mer än 20.000 kronor — utan vidare prövning. Jag vet icke, om herr Ekman menade, att herr Lamm gjort sig särskilt skyldig till nå-

Statsunderstöd
åt Svenska
slöjd-
föreningen.
(Forts.)

gon stor obetänksamhet, när det gäller statens medel. Men jag tror, att det är en allmän mening här i kammaren, att vad man än kan beskylla herr Lamm för icke är det precis, att han slösar med allmänna medel i egenskap av statsutskottsledamot. Herr Lamm har undersökt denna förenings finanser och funnit att, trots föreningens fonder, är det på grund av det sjunkande penningvärdet omöjligt för föreningen att realisera det stora, vackra program, som föreningen otvivelaktigt har förmåga att realisera, om den får detta relativt lilla anslag av statsmedel.

Beträffande föreningens ekonomiska betydelse får jag säga, att i dessa tider med den bristande tillgången på råmaterialier är det av stor betydelse, att råmaterialierna verkligen på bästa sätt tillvaratagas, så att det icke slösas med dem, och det är en av de uppgifter, som Svenska slöjdföreningen har satt sig före och med, såvitt jag förstår, gott resultat också lyckats föra fram i den allmänna uppfattningen.

Jag ämnar icke vidlyftigt komma in på vad Svenska slöjdföreningen betyder i trevnadshänseende genom det goda effektiva arbetet för den allmänna formsmakens höjande, som föreningen utför. Det är ju på det sättet, att Svenska slöjdföreningen tillhandahåller gratis mönsterblad i fråga om olika saker t. ex. för kolonistugor för tillverkning av möbler o. s. v., alldeles gratis eller endast till självkostnadspris, samt detaljritningar för egna hem, varigenom det mindre bemedlade folket utan större omkostnader kan tillgodose smakens krav samtidigt med billighetens och hållbarhetens, när det gäller att anskaffa egna hem och möbler till egna hem.

Det är från dessa ekonomiska synpunkter och allmänna kultursynpunkter jag ser på denna kulturförening med de bästa traditioner, när den kommer till riksdagen och visar sig icke kunna utföra sin verksamhet på det sätt, som den planerat och hittills gjort, om icke staten träder hjälpande emellan med en relativt liten summa. Det är nödvändigt, att den får personer, som helt kunna ägna sig åt sin uppgift, om över huvud det mål, som föreningen uppställt för sig, skall kunna vinnas. Från den synpunkten anser jag, att en klok sparsamhet kräver, att riksdagen på detta billiga sätt garanterar åt sig den hjälp, som Svenska slöjdföreningen genom sin verksamhet utgör i vårt ekonomiska liv, och därför instämmer jag i det av herr Lamm gjorda yttrandet.

Herr vice talmannen: Den föregående ärade talaren har ytterligare motiverat skälen för motionens bifallande. Jag har begärt ordet på grund av det sista skäl, som den ärade talaren på Gävleborgsbanken anförde mot bifall till min motion.

Han sade, att förslaget väckts av enskild motionär, och på den grund borde kammaren icke bifalla framställningen. Jag vill då fästa den ärade talarens uppmärksamhet på, att vid sista sammanträdet biföll kammaren på grund av enskild motionärs framställning — han var visserligen norrlänning — ett förslag, som gick ut på flera miljoner för byggande av ett seminarium i Umeå, och den ärade talaren på Gävleborgsbanken gick livligt i elden för detta för-

slag. Efter den stora brücke, som av den ärade talaren på Gävleborgsbänken gjorts i statsutskottets principer, tror jag icke, att det är någon fara att bifalla detta anslag på 20,000 kronor.

Statsunderstöd
 åt Svenska
 slöjd-
 föreningen.
 (Forts.)

Herr Ekman, Carl Gustaf: Jag tänker icke förlänga diskussionen, men jag ber endast få påvisa, vilken skillnad det av herr Lamm berörda och nu diskuterade fall företett. Här föreligger en utredning, som blivit verkställd så, att Kungl. Maj:t kan pröva frågan till nästa år, och då sätta riksdagen i tillfälle att mer allsidigt bedöma de olika anslag, som vi kunna tänka oss böra för *samtliga* inom området pågående verksamheter böra utgå.

Sedan överläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr talmannen enligt därunder framkomna yrkanden propositioner, först på bifall till vad utskottet i nu föredragna utlåtande hemställt samt vidare därpå att kammaren skulle med avslag å utskottets hemställan antaga det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet fogade reservationen; och förklarade herr talmannen, efter att hava upprepat propositionen på bifall till utskottets hemställan, sig finna denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning varav uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller vad statsutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 160, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, avslås utskottets hemställan och antages det förslag, som innefattas i den vid utlåtandet fogade reservationen.

Vid slutet av den häröver anställda omröstningen befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 12;

Nej — 36.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande bankoutskottets utlåtande nr 65, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner och understöd.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 2.

I en inom andra kammaren under nr 69 väckt motion av herrar *Andersson* i Igelboda och *Söderberg* hade hemställts, att riksdagen

Förhöjt årligt
 understöd
 åt C. H.
 Hemming.

Förhöjt årligt måtte medgiva, att förre arbetaren vid ammunitionsfabriken å Marieberg Carl Henrik Hemming finge från och med år 1920 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett förhöjt årligt understöd till så stort belopp, att det, jämte honom tillkommande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, uppginge till ett belopp av 600 kronor.

understöd
åt C. H.
Hemming.

(Forts.)

Utskottet hade i nu förevarande punkt av angivna orsaker hemställt, att förevarande motion II: 69 ej måtte av riksdagen bifallas.

Reservation hade vid denna punkt avgivits av herrar *Söderbom, Malmberg, Borg, Borggren* och *Andersson* i Stockholm, vilka hemställt, att riksdagen, i anledning av motionen II: 69, måtte medgiva, att förre arbetaren vid ammunitionsfabriken Carl Henrik Hemming finge från och med den 1 januari 1920 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd till sådant belopp, att detsamma jämte därå belöpande dyrtidstillägg ävensom inberäknat Hemming tillkommande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa uppginge till ett sammanlagt belopp av 600 kronor.

Herr *Söderbom*: Herr talman, mina herrar! Då jag antecknat mig såsom reservant mot utskottets beslut i denna fråga, har detta skett med hänsyn till, att det här gäller ett fall, där alldeles särskilt ömmande omständigheter föreligga.

Såsom i motionen påvisats, har Hemming under sin anställning i statens tjänst genom två särskilda olyckshändelser fått båda händerna skadade. Dessutom har genom olycka hans ena öga svårt skadats. och slutligen är han behäftad med hjärtfel. Det är sålunda ett sällsynt olycksöde, som drabbat denne man.

Nu hava de skador, som han erhållit under sin anställning i statens tjänst, uppskattats till 20 % nedsättning i arbetsförmågan. Ja, detta är den matematiska uppskattningen, och denna kan ju vara teoretiskt riktig; men hur förhåller det sig i verkligheten? Jag skulle kunna tänka mig att hans återstående arbetsförmåga skulle kunna utnyttjas, om det vore fråga om en person, som kunde ett hantverk eller hade medel att för egen räkning upptaga verksamhet av något slag, men här gäller det en person, som måste söka arbete hos andra. Denne man kommer till en arbetsgivare och söker arbete. Hans båda händer äro skadade, ena ögat är skadat, och han har hjärtfel. Han uppvisar betyg på, att han äger 80 % av normal arbetsförmåga. Vad får han under sådana förhållanden för besked? Det sannolika är väl, att han nästan över allt får det svaret: »Det är synd om er, men vi ha intet arbete, som lämpar sig för er.» De, som behöva arbetare, önska i regel, att dessa skola hava full arbetsförmåga. I verkligheten torde därför motionärernas mening att arbetsförmågan är nedsatt med 80 %, äga riktighet, till följd därav att mannen icke torde hava möjlighet att utnyttja mera än 20 % av normal arbetsförmåga.

De myndigheter, som yttrat sig angående motionen, hava åberopat sig på den uppskattning, som låg till grund för 1914 års beslut, angående understöd åt Hemming, och hava sålunda avstyrkt bifall till densamma. Utskottets majoritet anför såsom motiv för sitt avstyrkande, att »några nya omständigheter icke blivit anförda av beskaffenhet att föranleda höjning av det av riksdagen beviljade understödsbeloppet» år 1914. Om nu icke sådana skäl äro anförda, så förhåller det sig i verkligheten så, att penningvärdets fall har medfört, att det då utgående understödet i realiteten icke är värt ens hälften nu. Och, så vitt jag kan se, har icke detta förhållande kompenserats med mera än 86 kronor 40 öre. Man torde därför kunna säga, att understödets realvärde minskats. Om den i reservationen föreslagna ökningen beviljats, så torde detta belopp, 600 kronor, ändå icke i verkligheten motsvara det belopp, som utgick 1914. Nu torde icke, vare sig myndigheterna eller utskottet ansett sig kunna på grund av de principiella förhållandena tillstyrka motionen, men riksdagen kan ju fatta ett annat beslut.

*Förhöjt ärligt
understöd
åt C. H.
Hemming.
(Forts.)*

Det framhålles i motionen, att Hemmings hustru och hans gamle far under den gångna tiden måst bidra till hans underhåll, huvudsakligen med anledning av den skada, han ådragit sig i statens tjänst. Genom värdeminskningen i det underhåll, han får från staten, och faderns ålder måste hustruns bidrag väsentligt ökas, om familjen skall kunna draga sig fram. Det torde väl vid sådant förhållande få anses med billighet överensstämmande, att statens bidrag till underhållet kompenserats så mycket, att det tillskott hustrun har lämnat, icke i allt för hög grad behöver ökas.

Ja, jag talar här för en av de små i samhället, en som är urständssatt att själv på något sätt göra sig gällande, en f. d. statens arbetare, som i alldeles särskilt hög grad drabbats av olyckan. Och jag vill ställa en vädjan, en varmhjärtad bön, till kammarens ledamöter att genom bifall till reservationen öka denne mans knappa levebröd och sålunda sprida en ljusglimt i hans genom olyckor förmörkade liv.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Herr Enhorning: Herr greve och talman! På grund av den motivering, som utskottet har anført i sitt utlåtande, yrkar jag bifall till utskottets hemställan.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter herr talmannen jämlikt därunder förekomna yrkanden gjorde propositioner, först på bifall till vad utskottet i den under behandling varande punkten hemställt samt vidare därpå att kammaren skulle med avslag å utskottets hemställan antaga det förslag, som innefattades i den vid punkten avgivna reservationen; och förklarade herr talmannen, sedan han upprepat propositionen på bifall till utskottets hemställan, sig finna denna proposition vara med övervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning varav uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller vad bankoutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 65, punkten 2, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, avslås utskottets hemställan och antages det förslag, som innefattas i den vid punkten avgivna reservationen.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 20;

Nej — 23.

Punkterna 3—5.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 273, i anledning av Kungl. Maj:ts under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen samt sjätte huvudtiteln av propositionen angående tilläggsstat för år 1920 gjorda framställningar rörande vissa anslag till medicinalstaten samt hälso- och sjukvården;

nr 274, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anvisande av anslag å tilläggsstat för år 1920 under fjärde huvudtiteln för täckande av under år 1919 uppkomna brister å vissa reservationsanslag;

nr 275, i anledning av Kungl. Maj:ts under tilläggsstatens för år 1920 fjärde huvudtitel gjorda framställning om anvisande av medel till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m.;

nr 276, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänsteställningen för vissa befattningshavare vid statens järnvägar och postverket m. m.; samt

nr 279, i anledning av vissa Kungl. Maj:ts framställningar om anslag för inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar.

Efter föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition, nr 435, hänvisades densamma till bankoutskottet.

Ledighet från riksdagsgörömlåen beviljades herr *Rosting* till den 7 nästinstundande juni samt herr *Lindley* från och med den 27 innevarande maj till riksdagens slut.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3,30 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Fredagen den 28 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Justerades protokollet för den 21 innevarande månad.

Anmålde och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 280, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av ökat lokalutrymme för i huvudstaden förlagda ämbetsverk och statsinstitutioner jämte en i ämnet väckt motion;

nr 281, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anslag till sjökarteverket och till utförande av sjömätningar m. m.;

nr 282, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till tekniskt-vetenskapliga undersökningar på byggnadsområdet; samt

nr 283, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning av väg till Tärna socken m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

Anmålde och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 285, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser i syfte att trygga rätt till elektrisk kraft m. m. dels ock i ämnet väckta motioner; och

nr 286, beträffande viss återstående del av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny giftermålsbalk m. m.

Anmäldes och bordlades

konstitutionsutskottets memorial:

nr 55, angående fullbordad granskning av de i statsrådet förda protokoll; och

nr 56, angående talmannens i första kammaren vägran av proposition på yrkande, att viss punkt i motiveringen till konstitutionsutskottets utlåtande nr 38, i anledning av väckta motioner angående folkomröstningsinstitutet, måtte godkännas;

bevillningsutskottets betänkande nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 1 mom. 2 i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalskrivning; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 37, i anledning av väckta motioner angående upphävande eller suspension av lagen om arbetstidens begränsning eller ändring i samma lag; och

nr 38, i anledning av väckt motion om omedelbart upphävande av lagen om arbetstiden å svenska fartyg eller inställande tillsvidare av dess tillämpning.

Efter föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 709, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande nr 16, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om utgivande av billiga folkupplagor av vissa författares skrifter, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Efter föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag nr 710, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 14, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om anordnande av fasta försöksgårdar för jordbruket, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av bankoutskottet i dess memorial nr 34 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill bifalla utskottets hemställan, att riksdagen må anvisa ett belopp av 25,000 kronor såsom gottgörelse till källarmästaren Olof Jönsson för den förlust, han under åren 1918 och 1919 lidit å restaurangrörelsen i riksdagshuset, samt bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att av anslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus till Jönsson utbetala nämnda belopp, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren avslagit utskottets hemställan.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 72;

Nej — 55.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsånts till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 717, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 86 ja och 123 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 158 ja och 178 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nejpropositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av bankoutskottet i dess memorial nr 35 föreslagna samt av båda kamrarna godkända omröstningsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren med avslag å utskottets hemställan vill bifalla motionen II: 220 och således besluta, att avlidne friherre Carl Cederströms änka Minna Cederström, född Poppius, må från och med den 1 januari 1920, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd å ettusen kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren bifallit vad utskottet hemställt och sålunda beslutit att avslå motionen.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 97;

Nej — 33.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsånts till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 718, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 107 ja och 99 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 204 ja och 132 nej, vadan be-

slut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 1, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må höja det å kungl. bibliotekets ordinarie stat uppförda anslaget till vikariatsersättning, arvoden, flitpenningar åt extra biträden, tillfällig renskrivning, eftermiddagstjänst m. m. från dess nuvarande belopp, 31,600 kronor, med 2,400 kronor till 34.000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat avslå Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 85;

Nej — 45.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 719, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 86 ja och 118 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 171 ja och 163 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 2, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må

a) höja den i staten för akademien för de fria konsterna under avdelningen konsthögskolan uppförda avlöningen åt en professor i arkitektur från nuvarande 6,400 kronor, därav 4,400 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor till 7,500 kronor, därav 5,000 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor;

b) höja det under samma avdelning upptagna arvodet till en lärare i etsning från nuvarande 2,400 kronor till 5,000 kronor;

c) med utslutande av den under samma avdelning uppförda anslagsposten: Biträden vid avdelningen för etsning, å 400 kronor, upp-

föra ett arvode å 2,000 kronor till en tryckare, tillika etsningsskolans tekniska biträde;

d) med uteslutande av den under samma avdelning uppförda anslagsposten å 400 kronor till underhåll och reparation av materiellen m. m. vid etsningsavdelningen, höja den i staten för akademien under rubriken diverse anslag upptagna anslagsposten till belysning, undervisningsmateriell m. m. från nuvarande 8,000 kronor till 9,000 kronor;

e) för genomförande av nu nämnda förändringar i akademiens stat höja det ordinarie bestämda anslaget till akademien från dess nuvarande belopp, 69,825 kronor, med 4,900 kronor till 74,725 kronor samt det ordinarie reservationsanslaget till akademien, nu 33,100 kronor, med 1,000 kronor till 34,100 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att

a) avslå Kungl. Maj:ts framställning i vad den avser lönereglering för professorn i arkitektur vid konsthögskolan;

b) —————

c) —————

d) —————

e) för genomförande av nu nämnda förändringar i akademiens stat höja det ordinarie bestämda anslaget till akademien från dess nuvarande belopp, 69,825 kronor, med 3,800 kronor till 73,625 kronor samt det ordinarie reservationsanslaget till akademien, nu 33,100 kronor, med 1,000 kronor till 34,100 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 88;

Nej — 41.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 720, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 70 ja och 134 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 158 ja och 175 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 3, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må höja det i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala, avdelningen A) Avlöningar m. m., c) Tjänstemän och betjänte vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., under rubriken Biblioteket uppförda anslaget till arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m. från dess nuvarande belopp, 19,300 kronor, med 10,400 kronor till 29,700 kronor, samt förty öka det ordinarie bestämda anslaget till Uppsala universitet med sagda belopp, 10,400 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att höja det ifrågakvarande i utgiftsstaten för universitetet i Uppsala under rubriken Biblioteket uppförda anslaget med 8,900 kronor till 28,200 kronor, samt förty öka det ordinarie bestämda anslaget till Uppsala universitet med sagda belopp, 8,900 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 86;

Nej — 43.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 721, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 74 ja och 125 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 160 ja och 168 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 4, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må höja det i utgiftsstaten för universitetet i Lund, avdelningen A) Avlöningar m. m., c) Tjänstemän och betjänte vid universitetets samlingar och inrättningar m. m., under rubriken Biblioteket uppförda anslaget till arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m. från dess nuvarande belopp, 11,400 kronor, med 9,700 kronor till 21,100 kronor samt förty öka det ordinarie bestämda anslaget till Lunds universitet med sagda belopp, 9,700 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet mer andra kammaren beslutat att höja det ifrågakvarande i utgiftsstaten för universitetet i Lund, under rubriken Biblioteket uppförda anslaget med 8,200 kronor till 19,600 kronor, samt förty öka det ordinarie bestämda anslaget till Lunds universitet med sagda belopp, 8,200 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit såhunda:

Ja — 80;

Nej — 46.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 722, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 57 ja och 140 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 137 ja och 186 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 5, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må

a) medgiva, att avlöningen för professor i farmaceutiska institutet må, i stället för vad därom nu är stadgat, bestämmas till 7,500 kronor, därav 5,000 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kan komma efter fem år ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor;

b) medgiva, att avlöningen för laborator vid farmaceutiska institutet må, i stället för vad därom nu är stadgat, bestämmas till 4,500 kronor, därav 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna efter respektive fem och tio år komma två ålderstillägg till lönen, vardera å 500 kronor;

c) medgiva, att å institutets stat må uppföras ytterligare en vaktmästare med en avlöning av 1,900 kronor, därav 1,100 kronor lön, 650 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, vartill kunna komma tre ålderstillägg till lönen, vart och ett å 100 kronor, efter respektive 3, 6 och 9 år;

d) för genomförande av angivna förändringar i institutets ordinarie stat höja det ordinarie anslaget till farmaceutiska institutet, nu 62,000 kronor, med 6,100 kronor till 68,100 kronor;

e) föreskriva, att de genom kungörelsen den 22 juni 1911 (sv. förf.-saml. bih. nr 37) fastställda avlöning villkor fortfarande må äga giltighet, dock med följande ändringar och tillägg, nämligen:

att i fråga om i staten medgiven förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning tidpunkten för

första förhöjningen bestämmas att inträda för annan befattningshavare än vaktmästare efter fem år och för vaktmästare efter tre år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, där sådan förekommer, efter ytterligare fem, respektive tre år på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, beträffande vaktmästare, efter ytterligare tre år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förrän vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänsteåldern blivit uppnådd;

att därvid professor må tillgodoräknas den tid, han må hava varit professor vid universitet eller karolinska institutet, samt professor och laborator tillgodoräknas den tid, som före de nya avlöningsbestämmelsernas ikraftträdande förflutit från hans tillträde till innehavande befattning;

att likväl löntagare, som då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att

a) avslå Kungl. Maj:ts framställning, i vad den avser lönereglering för professorerna vid farmaceutiska institutet;

b) — — —

c) — — —

d) för genomförande av angivna förändringar i institutets ordinarie stat höja det ordinarie anslaget till farmaceutiska institutet, nu 62,000 kronor, med 3,900 kronor till 65,900 kronor;

e) föreskriva — — —

att därvid professor — — — karolinska institutet, samt laborator — — — förhöjning.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 67;

Nej — 62.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 723, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 49 ja och 148 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 116 ja och 210 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 6, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och herr G. Anderssons samt herr Sommelius' ovanberörda motioner,

a) medgiva, att en fackskola för kemisk industri må från och med den 1 juli 1921 upprättas i Hälsingborg, under förutsättning, att Hälsingborgs stad — utöver redan gjort erbjudande angående tillhandahållande av erforderliga undervisningslokaler samt bostad eller hyresersättning åt rektor — antingen själv eller genom enskilda donatorer ställer till förfogande erforderliga medel till laboratorierustning och annan undervisningsmateriell för nämnda fackskola;

b) för samma fackskola i Hälsingborg för år 1921 beräkna ett belopp av 12,000 kronor att ingå i det ordinarie reservationsanslaget till tekniska läroverk;

c) för den tekniska elementarskolan, maskinfackskolan, husbyggnadsfackskolan och det tekniska gymnasiet i Malmö för år 1921 beräkna ett belopp av 108.400 kronor att ingå i förberörda ordinarie reservationsanslag till tekniska läroverk, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat, att med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag samt med avslag av herr Gunnar Anderssons och herr Sommelius' ovanberörda motioner.

a) medgiva, att en fackskola för kemisk industri från och med den 1 juli 1921 upprättas i Malmö under förutsättning, att Malmö stad — utöver redan gjort erbjudande angående tillhandahållande av erforderliga undervisningslokaler samt bostad eller hyresersättning åt fackskolornas tre rektorer — ställer till förfogande ett belopp av 10,000 kronor till komplettering av undervisningsmateriell för nämnda fackskola;

b) för den tekniska elementarskolan, maskinfackskolan, husbyggnadsfackskolan, den kemiska fackskolan och det tekniska gymnasiet i Malmö för 1921 beräkna ett belopp av 117.400 kronor att ingå i det ordinarie reservationsanslaget till tekniska läroverk.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 69;

Nej — 59.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 724, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 80 ja och 113 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 149 ja och 172 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 7, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till understöd åt föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten, samt till inspektion av ifrågavarande föreningars och orkestrars verksamhet anvisa på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 57,000 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser. Kungl. Maj:t kan finna gott fastställa. röstas

Ja;

Den, det ej vill, röstas

Nej;

Vinner Nej. har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och herr Ekmans m. fl. ovanberörda motion, till understöd åt föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten, samt till inspektion av ifrågavarande föreningars och orkestrars verksamhet anvisa på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 75,500 kronor, att utgå under de villkor och bestämmelser. Kungl. Maj:t kan finna gott fastställa.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 72;

Nej — 54.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 725, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 114 ja och 87 nej samt att båda kamrarnas samman-

räknade röster befunnits utgöra 186 ja och 141 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 8. föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må, med anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och omförmälda av herrar Wigforss och Westman samt herr Welin väckta motioner, till fortsatt systematisk undersökning av svenska folkmål anvisa på extra stat för år 1921 ett reservationsanslag av 28,600 kronor att utgå på de närmare villkor, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å omförmälda av herrar Wigforss och Westman samt av herr Welin väckta motioner, i vad desamma skilja sig från Kungl. Maj:ts framställning, till fortsatt systematisk undersökning av svenska folkmål anvisa på extra stat för år 1921 ett reservationsanslag av 22,100 kronor att utgå på de närmare villkor, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja -- 84;

Nej -- 45.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 726, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 118 ja och 78 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 202 ja och 123 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 122, punkten 9, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att herr O. Olssons samt herrar B. Erikssons i Grängesberg och H. Elldins i ämnet väckta motioner icke må av riksdagen bifallas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat bevilja på tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 7,500 kronor, att utgå som fyllnadsanslag till det av 1919 års riksdag beviljade extra anslaget för anordnande av populärvetenskapliga föreläsningar, för att arbetarnas bildningsförbund därigenom på villkor, som av Kungl. Maj:t närmare bestämmas, må sättas i stånd att fullfölja den uppgjorda planen för sin föreläsningsverksamhet under år 1920.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 58;

Nej — 69.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollutdrag, nr 727, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 82 ja och 113 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 140 ja och 182 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 123, punkten 1, föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till reparation, nu 884,880 kronor, med 81,186 kronor till 803,694 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat minska ordinarie reservationsanslaget till reparation, nu 884,880 kronor, med 418,130 kronor till 466,750 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 59;

Nej — 63.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 728, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 96 ja och 101 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 155 ja och 164 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 123, punkten 2. föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må i riksstaten för år 1921 upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar med oförändrat belopp. 640.000 kronor.
röstar

Ja:

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar skall ur riksstaten för år 1921 uteslutas.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja -- 60;

Nej — 56.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 729, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 84 ja och 113 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 144 ja och 169 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 145 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 280, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat *dels* att, för beredande för år 1921 av ortstillägg till vissa tjänstemän och betjante vid landsstaten i Göteborgs och Bohus län, på extra stat för samma år under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,750 kronor, *dels ock* sådan ändring i anmärkningen 2) under de av 1918 års lagtima riksdag enligt skrivelse nr 415 i samband med regleringen av löneförhållanden m. m. för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare beslutade tillägg till avlöningsstaterna för vissa angivna verk och institutioner, att, därest bostad med bränsle anvisas åt vaktmästare vid länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, han för sådan förmån skall, så länge ortstillägg till honom utgår, av lönen avstå 225 kronor för år.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 65;

Nej — 46.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 730, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 76 ja och 117 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 141 ja och 163 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av jordbruksutskottet i dess memorial nr 81 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må bifalla vad utskottet hemställt i sitt utlåtande nr 71 eller att riksdagen må såsom statsbidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor att utgå under villkor, att förbundet visar sig hava från annat håll för ändamålet under året mottagit understöd å minst lika stort belopp, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren avslagit såväl utskottets hemställan som Kungl. Maj:ts proposition i ämnet.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 64;

Nej — 47.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag nr 731, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 92 ja och 100 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 156 ja och 147 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av jordbruksutskottet i dess memorial nr 86 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att begynnelsearvodena för följande befattningshavare vid statens skogsförsöksanstalt bestämmas till nedan angivna belopp, nämligen:

för 1 assistent i marklära m. m.	4,800 kronor
» 1 assistent	4,400 »
» 3 assistenter	13,200 »

samt att i överensstämmelse härmed det ordinarie anslaget till statens skogsförsöksanstalt höjes från 81,650 kronor med 22,400 kronor till 104,050 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat bestämma begynnelsearvodena för följande befattningshavare vid statens skogsförsöksanstalt till nedan angivna belopp, nämligen:

för 1 assistent i marklära m. m.	4,200 kronor
» 1 assistent	3,750 »
» 3 assistenter	11,250 »

samt att i överensstämmelse härmed höja det ordinarie anslaget till statens skogsförsöksanstalt från 81,650 kronor med 19,200 kronor till 100,850 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 93;

Nej — 19.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 732, som upplästes, och varav inhämtades, att omröstningen där-

städes utfallit med 107 ja och 81 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 200 ja och 100 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av jordbruksutskottet i dess memorial nr 87 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen bifaller vad utskottet i dess utlåtande nr 79 hemställt eller att begynnelsearvodet till en var av de i staten för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet upptagna åtta assistenterna bestämes till 4,400 kronor samt att i överensstämmelse härmed, det ordinarie anslaget till nämnda anstalt höjes från 163,450 kronor med 114,950 kronor till 278,400 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat, att begynnelsearvodet till en var av de i staten för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet upptagna åtta assistenterna bestämes till 3,000 kronor samt i överensstämmelse härmed höjt det ordinarie anslaget till nämnda anstalt från 163,450 kronor med 103,750 kronor till 267,200 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 86;

Nej — 22.

Sedan protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollutdrag, nr 733, som upplästes, och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 111 ja och 72 nej samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 197 ja och 94 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Anmälades och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 294, i anledning av väckt motion om viss ändring i de uti lagen om försäkring för olycksfall i arbete intagna bestämmelser om vilka personer äro att anse såsom arbetare enligt nämnda lag;

nr 295, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 8 i lagen angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslagen) den 2 juli 1915; samt

nr 296, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen m. m.

Anmälles och godkändes riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 65, angående förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § utskökningslagen;

nr 66, angående lag om ändrad lydelse av 1, 4 och 5 §§ i lagen den 10 maj 1901 om inteckning i fartyg m. m.;

nr 67, angående lag om fortsatt tillämpning av lagen den 31 maj 1918 innefattande särskilda bestämmelser angående rätten till inmutning inom vissa län;

nr 68, angående lag om ändrad lydelse av 4 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910;

nr 69, angående vissa ändringar i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873;

nr 70, angående revision av gällande lagbestämmelser emot fylteri och dryckenskap;

nr 71, angående lag om minskning av utbildningstiden för vissa värnpliktiga av 1919 års klass;

nr 72, angående lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning;

nr 73, angående lag om ändrad lydelse av § 5 i lagen den 29 maj 1896 angående blindundervisningen;

nr 74, angående lag om fortsatt tillämpning av lagen den 28 juni 1918 med vissa bestämmelser mot oskäligen arrendestegring;

nr 75, angående åvägabringande av en provisorisk lag rörande statskontroll över trustar och andra monopolistiska sammanslutningar inom industri och handel;

nr 76, angående lag om ändrad lydelse av 46 § utskökningslagen;

nr 77, angående förslag till lag om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring;

nr 78, angående lag om ändrad lydelse av § 17 mom. 7 värnpliktslagen den 17 september 1914;

nr 79, angående förslag till lag om medling i arbetstvister m. m.;

nr 80, angående förordning om ändrad lydelse av § 7 mom. 3 och § 18 i förordningen den 22 juni 1883 angående en postsparbank för riket;

nr 81, angående dels lag om ändrad lydelse av 49 och 165 §§ i lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse och dels lag om visst undantag från tillämpningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. sistnämnda lag;

nr 82, angående förordning om ändrad lydelse av 5 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 83, angående lag om ändrad lydelse av 26 § i lagen angående tillsättning av prästerliga tjänster den 9 december 1910;

nr 84, rörande lag angående tillfällig löneförbättring åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster; samt

nr 85, rörande lag angående dyrtidstillägg åt kontraktsprostar.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran första lagutskottets utlåtande nr 40 samt andra lagutskottets utlåtanden nr 39—42.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 6,21 e. m.

In fidem

A. v. *Krusenstjerna*.

Rättelser

i första kammarens protokoll

nr 50 å sid. 21 rad 19 uppfifrån skall näst efter »anse» insättas: icke

» » » » 75 » 17 nedifrån skall »man» utgå

» » » » » » 14 och 13 nedifrån står »Svenska skogsbruksföreningen har också, med inseende av», skall vara: Sveriges skogsägareförbund har också, inseende

» » » » » » 2 » står »skogsförbruksföreningen», skall vara: skogsägareförbundet

» 51 » » 31 » 16—13 » står »de ej allenast täcka dess utgifter utan även medföra, att postverket kan göra en insats i vårt ekonomiska liv. Det är tillräckligt, om postverket inom ramen av samma inkomster så att säga ekonomiserar sig självt», skall vara: att det icke allenast inom ramen av egna intäkter kan leva sitt eget ekonomiska liv utan därutöver även undan för undan modernisera sig självt.